

รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลไนน์ไทย
อำเภอไนน์ไทย จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

การจัดการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนไทย อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตตาม ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยใช้เป็นเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ เพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบราชการปัจจุบัน ซึ่งเกิดจากผลประโยชน์ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนร่วม ในการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือที่เรียกกันว่า ผลประโยชน์ทับซ้อน จึงถือได้ว่าการมีปัญหาลิทธิประโยชน์ทับซ้อนเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการ แสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลโดยละเมิดกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่การงาน ไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ จนทำให้เจ้าหน้าที่รัฐเกิดการละทิ้งคุณธรรม จริยธรรมใน การปฏิบัติหน้าที่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ของส่วนรวม และทำให้ประโยชน์ของหน่วยงานและชุมชน ต้องสูญเสียไป

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนไทย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ขับเคลื่อน หน่วยงานภาครัฐภายใต้กรอบธรรมาภิบาล ได้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐป้องกันไม่ให้เกิด การทุจริตและประพฤติมิชอบ การรับสินบน และยังเป็นการเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานอันจะนำไปสู่ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ สังคมส่วนรวมประเทศชาติต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนไทย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความหมาย	๑
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน	๑
การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริตในหน่วยงาน	๑
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน	๒
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน	๒
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๒
ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๔
ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๔
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๕
ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง/มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	๕
ตารางประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน	๗

๑. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะ ได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการโต้ตอบความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการแผ้วถางความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Per-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะ กำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Per-Decision

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริตในหน่วยงาน

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย Pressure หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ ทัศนคติการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร ที่มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (The Fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมการทุจริต

๕.ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ พิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติหรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๖.ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ให้รวบรวมข้อมูลความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรือเคยรับรู้มาก่อน แล้วคาดการณ์ว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นอีก (Known Factor) หรือปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคตเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในโครงการ/กิจกรรม หรือในกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Unknown Factor)

โดยการประเมินความเสี่ยงในครั้งนี้ใช้วิธีประชุมอภิปราย หยิบยกประเด็นที่มีโอกาสเกิดโดยสามารถระบุความเสี่ยงได้ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จาก การพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของการทุจริตของแต่ละโครงการ/กิจกรรม โดยระบุสถานะความเสี่ยง มี ๔ สถานะ ดังนี้

๑.สถานะสีเขียว ความเสี่ยงระดับที่ยอมรับได้

๒.สถานะสีเหลือง ความเสี่ยงระดับปานกลาง อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แต่ต้องมีการเฝ้าระวัง อาจมีการปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.สถานะสีส้ม ความเสี่ยงระดับสูง อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔.สถานะสีแดง ความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เกิดระดับความเสี่ยงที่หน่วยงานยอมรับได้อย่างมาก ต้องมีการบริหารความเสี่ยงเร่งด่วน

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix)

นำโครงการ/กิจกรรมที่มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตระดับสูง จนถึงระดับสูงมาก (สีส้มกับสีแดง) จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังของมีค่า ๑-๓ ระดับความรุนแรงของผลกระทบมีค่า ๑-๓ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังมีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น Must หมายถึงความจำเป็นสูง ของการเฝ้าระวังการทุจริตค่าของ Must คืออยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้นเป็น Should หมายถึง จำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังการทุจริตค่าของ Should อยู่ในระดับ ๑

ระดับความรุนแรงของผลกระทบมีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

-กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) รวมถึงงานกำกับดูแลพันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับการเงิน รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/user) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการภายใน (Internal process) หรือกระทบต่อการเรียนรู้ องค์ความรู้ (Learning & growth) ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน ดังกล่าว พบว่าค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริต การจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ การใช้อำนาจตามกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ และการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับ ๔ หรืออยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง และคาดว่าจะมีคุณภาพการจัดการอยู่ในระดับดี

ทั้งนี้สามารถติดตามเฝ้าระวังโครงการ/กิจกรรม ซึ่งเปรียบเสมือนการสร้างตะแกรงดักเพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยมีมาตรการการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต ตามเอกสารแนบท้ายรายละเอียดการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ จำนวน ๔ แผ่น

ผลการประเมินความเสี่ยงและผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)			
๑. การจัดซื้อจัดจ้าง - การเอื้อผลประโยชน์ให้กับพวกเดียวกัน เพื่อให้ได้งานจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๒	๔	- แต่งตั้งคณะกรรมการจากหลายฝ่าย ไม่ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจตัดสินใจคนเดียว - อ้างอิงคุณลักษณะตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) หรือบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ ของราชการเป็นหลัก	- ไม่พบเรื่องร้องเรียนเรื่องการ จากการตรวจสอบ ของหน่วยงานกำกับดูแล - ประชาชนและผู้ประกอบการ สามารถเข้าถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านทางเว็บไซต์และการประชาสัมพันธ์ผ่านทางผู้นำหมู่บ้าน	
๒. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว - นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในกิจการของ ตน นอกเหนือจากงานในหน้าที่	๒	๑	๒	- ผู้บริหารให้ความสำคัญในการไม่ใช้ทรัพย์สินของหลวงเพื่อเป็นตัวอย่าง และจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง "ผลประโยชน์ทับซ้อน" - เปิดช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเมื่อพบเห็นการ นำทรัพย์สินไปใช้ส่วนตัว โดยปิดบังรายชื่อผู้แจ้ง	- จัดทำแบบฟอร์มในการยืมทรัพย์สินของทางราชการ - ประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานภายนอกและภายในการใช้แบบฟอร์มของหน่วยงานเพื่อควบคุมและดูแลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน	

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)			
๓. การรับสินบน หรือผลประโยชน์ต่างๆ - การรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร	๒	๒	๔	- การประกาศนโยบาย No Gift Policy ประกาศอย่างเป็นทางการทั้งภายในและ ภายนอก องค์กรว่า "งดรับของขวัญ ของกำนัล หรือผลประโยชน์ทุกชนิด" ในทุกเทศกาลหรือ โอกาสต่างๆ - อบรมเรื่องจริยธรรมและการป้องกันการรับสินบน	- ไม่พบข้อร้องเรียนผ่านช่องทางร้องเรียน เบาะแสเกี่ยวกับการเรียกรับสินบน หรือการเลือกปฏิบัติเพื่อแลกกับผลประโยชน์	

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)			
๔.การบรรจุแต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรม	๒	๒	๔	๑.ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๒.เจ้าหน้าที่กระทำผิดวินัยและจรรยาบรรณเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว	๑.การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ๒.มาตรการแสดงเจตนาปรารถนาในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร	